

MUSIC JOURNAL

วารสารศิลปดนตรี

ISSN 0858-9038

Volume 24 No. 2
October 2018

MUSIC IS EVERYWHERE

Volume 24 No. 2
October 2018

สวัสดีผู้อ่านทุกท่าน วารสารเพลงดนตรีขอต้อนรับผู้อ่านด้วยบทความที่น่าสนใจเกี่ยวกับโรงเรียนดนตรี Immanuel Music School ซึ่งเป็นโรงเรียนดนตรีสำหรับเด็กๆ ในชุมชนคลองเตย โดยมีนายวรินทร์ อาจิล หรือครูต๋นกล้วย ศิษย์เก่าวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเติบโตมาในชุมชน ทำหน้าที่บริหารโรงเรียน พร้อมทั้งสอนไวโอลิน รวมทั้งสร้างวงดนตรีคลาสสิกจากเด็กๆ ในชุมชนอีกด้วย ความเป็นมา รวมถึงแนวคิดของโรงเรียนดนตรี Immanuel ติดตามได้ในเรื่องจากปก

สำหรับนักดนตรี นักเรียน นักศึกษาด้านดนตรี ที่มีประสบการณ์ตื่นเต้นประหม่า หรือมีอาการไม่สบายร่างกาย เวลาที่ต้องออกไปแสดงต่อหน้าสาธารณะ พลิกลงอ่านบทความ "Aggg!" to "Ahhh!" ซึ่งผู้เขียน (อาจารย์ Haruna Tsuchiya) มีเทคนิคที่ช่วยบรรเทาอาการประหม่าในการแสดง หรือ performance anxiety ที่ผู้เขียนได้รวบรวมจากประสบการณ์ตรงมาทั้งหมด ๔ เทคนิค

ด้านดนตรีบำบัด นำเสนอบทความเกี่ยวกับดนตรีบำบัดกับวัยรุ่น ซึ่งผู้เขียน (อาจารย์วิพุธ เคหะสุวรรณ) ได้ไปเข้า

ร่วมงานประชุมวิชาการ Hong Kong Music Therapy Conference 2018 ที่ฮ่องกง และได้เข้าร่วมฟังการบรรยายจากนักดนตรีบำบัดที่มีชื่อเสียงระดับโลกหลายท่าน โดยหนึ่งในนั้น คือ Professor Katrina Skewes McFerran ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีกับวัยรุ่น ที่มาให้ความรู้ในหัวข้อ Music, Music Therapy and Adolescents รายละเอียดและกิจกรรมต่างๆ ในงานประชุมพลิกไปอ่านในเล่ม

อีกบทความน่าสนใจทางด้านดนตรีไทย เกี่ยวกับดนตรีในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ โดยฉบับนี้เสนอเป็นตอนที่ ๑ ผู้เขียน (ผศ.ดร.สนอง คลังพระศรี) ได้นำเสนอข้อมูลเชื่อมโยงพลังของเสียงจากปรากฏการณ์ธรรมชาติกับพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ จนไปสู่เสียงทางดนตรีกับพิธีกรรมของชาวอุษาคเนย์

นอกจากนี้ ยังมีบทความน่าสนใจจากนักเขียนประจำ ทั้งด้านเทคโนโลยีดนตรี ด้านดนตรีสมัยนิยม พร้อมทั้งบทความวิวาทกรรมและการแสดงของวงทีฟิโอบีรอบเดือนที่ผ่านมา

ดวงฤทัย โปะะรัตน์ศิริ

เจ้าของ

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล

บรรณาธิการ

ดวงฤทัย โปะะรัตน์ศิริ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

นิธิมา ชัยชิด

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

สนอง คลังพระศรี
Kyle Fyr

ฝ่ายภาพ

คณินิจ ทองใบอ่อน

ฝ่ายศิลป์

จรรณู เกาะการดี
นเรศเรษฐ์ รุ่งหอม

พิสูจน์อักษรและรูปเล่ม

ธัญญวรรณ รัตนภพ

เว็บมาสเตอร์

ภาณทิพย์ สายพานทอง

ฝ่ายสมาชิก

สุพรรณษา ม้าห้วย

สำนักงาน

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล
(วารสารเพลงดนตรี)
๒๕/๒๕ ถนนพุทธมณฑลสาย ๔
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๐๐ ๒๕๒๕-๓๔
ต่อ ๓๑๑๓
โทรสาร ๐ ๒๘๐๐ ๒๕๓๐
musicmujournal@gmail.com

พิมพ์

นิตยภัตการพิมพ์
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๐๓ ๒๕๒๕-๓๔
ต่อ ๒๕๐๔, ๒๕๐๕

จัดจำหน่าย

ร้านคำวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
โทรศัพท์ ๐ ๒๘๐๐ ๒๕๒๕-๓๔
ต่อ ๒๕๐๔, ๒๕๐๕

กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า สำหรับข้อเขียนที่ได้รับการพิจารณา กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม โดยรักษาหลักการและแนวคิดของผู้เขียนแต่ละท่านไว้ ข้อเขียนและบทความที่ตีพิมพ์ ถือเป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และไม่ขอรับผิดชอบบทความนั้น

Dean's Vision

04

สัมพันธภาพของดนตรีกับชีวิต
(ตอนที่ ๒)

ณรงค์ ปรางค์เจริญ
(Narong Prangcharoen)

Cover Story

08

คุณครูต้นกล้วย
ณ 'Immanuel Music School'

นิธิมา ชัยชิต
(Nitima Chaichit)

นภาพร วุฒิชญา
(Napaporn Voudtichan)

ณัฐมน จารุเมธาวิทย์
(Nattamon Jarumethavit)

Getting Ready

16

Pedagogy Tools for
Applied Music Teachers:
When a Student Questions
Their Music Path

Joseph Bowman
(โจเซฟ โบว์แมน)

Music Entertainment

18

เพลงไทยสากลสำเนียงเสียงบลูส์
(ตอนที่ ๒)

กิตติ ศรีเปารยะ
(Kitti Sripaurya)

Thai and Oriental Music

24

การชุมนุมเล่นเสียง
ในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์
บ่อเกิดวัฒนธรรมดนตรี
ในอุทยานย์ (ตอนที่ ๑)

สนอง คลังพระศรี
(Sanong Klangprasri)

34

แก้วบูชา ตระกูลนักดนตรี
จากอุ้มแม่นันครษัยศรี
ธัญภรณ์ โพธิกาวิณ

(Dhanyaporn Phothikawin)

Voice Performance

40

"Aggg!" to "Ahhh!"

Haruna Tsuchiya
(ฮารุนะ ซึชิยะ)

Music Technology

44

How To: Mid/Side
Microphone Technique

Michael David Brice
(ไมเคิล เดวิด ไบรซ์)

Music Therapy

50

ดนตรีบำบัดกับวัยรุ่น:
Music Therapy and
Adolescents

วิพุธ เคหะสุวรรณ
(Wiputh Kehasuwana)

Review

56

"ไทยแลนด์ ฟิวส์" ชับชน
"ราตรี ลาติน อเมริกัน"
สนุก ไพเราะ ไพเราะพราว

นฤตย์ เสกธีระ
(Narit Sektheera)

60

World Without End

กอรัก เลิศพิบูลชัย
(Korak Lertpibulchai)

สัมพันธ์ภาพของ ดนตรีกับชีวิต (ตอนที่ ๒)

เรื่อง:
ณรงค์ ปรางค์เจริญ (Narong Prangcharoen)
คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ดนตรี อาจจะเป็นหนึ่งในน้อยสิ่งในชีวิต ที่ความสุขและความเศร้าสามารถอยู่ด้วยกันได้อย่างลงตัวหลายคนอาจจะไม่เคยสังเกตตัวเองว่า บางครั้งเมื่อเราฟังเพลงเศร้า เรากลับมีความสุข รู้สึกซาบซึ้ง ประทับใจกับเพลงเศร้าเพลงนั้น ซึ่งเรื่องแบบนี้จะไม่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของผู้คนทั่วไปเมื่อนุษย์มีความรู้สึกเศร้า ก็จะคิดวนเวียนกับความเศร้าโศก จะไม่สามารถมองเห็นความสุขได้จากความเศร้านั้นเลย ทำให้มันเป็นเช่นนั้น นั่นเป็นเพราะว่าเรามองดูชีวิตเราในแง่ลบเดียว แต่ศิลปะสะท้อนแง่มุมต่างๆ ของเรื่องราวให้เราเห็นได้ชัดเจนมากขึ้น จึงมีคำกล่าวไว้เสมอว่า ศิลปะคือภาพสะท้อนของชีวิต ถ้าเราเข้าใจแก่นแท้ของศิลปะ จะทำให้เราเข้าใจแก่นแท้ของชีวิต เพราะศิลปะจะทำให้เราเข้าใจมุมมองต่างๆ ในชีวิตได้มากขึ้น

ศิลปะทั้งงดงามไม่จำเป็นต้องมา

ในรูปแบบของความสวยงามเสมอไป ดนตรีทั้งงดงามอาจจะไม่จำเป็นต้องมาในรูปแบบของความไพเราะทั้งงดงามเสมอไป นั่นคือเหตุผลว่า ทำไมงานศิลปะหรือดนตรีสมัยใหม่ (Contemporary Arts) จึงได้มีแง่มุมมองที่แตกต่างไป ดนตรีในยุคใหม่แตกต่างจากดนตรีในยุคเดิมมาก เพราะความต้องการที่จะแสดงอารมณ์ของศิลปินในแง่มุมใหม่ๆ บทเพลงบางบทมีเสียงรบกวนที่เรียกว่า noise เป็นองค์ประกอบหลัก ผู้ฟังอาจจะไม่เข้าใจว่าความไพเราะอยู่ที่ไหน แต่นั่นคือสิ่งที่ทำให้ดนตรีในรูปแบบนี้มีคามงดงามและแตกต่าง เพราะทำให้เห็นมุมมองที่แตกต่างของศิลปินและเป็นภาพสะท้อนที่เข้ากับยุคสมัย ดนตรีในยุคสมัยปัจจุบันคือภาพสะท้อนที่ดีของสังคมในยุคปัจจุบัน ยกตัวอย่างเช่น ดนตรีในยุคศตวรรษที่ ๒๐ จะ

มีภาพของความรุนแรง และมีเสียงที่ค่อนข้างกระด้างและก้าวร้าว นั่นเป็นเพราะว่าศิลปินในช่วงนั้นได้ผ่านประสบการณ์ของสงครามโลกทั้งสองครั้ง ในขณะที่ดนตรีของศตวรรษที่ ๒๑ จะมุ่งเน้นที่ความอ่อนโยนของสังคมในรูปแบบใหม่ ดนตรีเริ่มมีความหลากหลายมากขึ้น เพราะประชากรโลกเริ่มมีความเข้าใจและรับรู้ถึงความเป็นอยู่ที่แตกต่างของแต่ละชนชาติมากขึ้น เมื่อเราเข้าใจเช่นนี้ เราจะเข้าใจว่าความสัมพันธ์ของทุกสิ่งในชีวิตก็เหมือนกับดนตรีในทุกเรื่องที่เกิดขึ้นมักจะเป็นเรื่องดีเสมอ ถึงแม้ว่าอาจจะไม่ได้มาในรูปแบบของความงดงามก็ตาม

ทุกสรรพสิ่งล้วนมีความเกี่ยวข้องกัน เสียงก็ไม่ได้มีความเป็นอิสระจากทุกอย่าง เพราะเสียงไม่สามารถเกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง เสียงมีความสัมพันธ์

ที่เหนียวแน่นกับความเจ็บ ความสัมพันธ์ของเสียงและความเจ็บก็เปรียบเสมือนความสัมพันธ์ของสิ่งของต่างๆ กับแรงดึงดูดของโลกนั่นเอง เพราะสิ่งของที่ถูกยกขึ้นจากพื้นต้องอาศัยพลังงานในการรักษาของสิ่งนั้นให้อยู่เหนือพื้นดิน ถ้าไม่มีพลังงานในการรักษาของสิ่งนั้นให้อยู่สูงขึ้น แน่่อนว่าวัตถุนั้นก็ย่อมจะกลับลงมาอยู่ที่พื้นดินตามกฎหมายของแรงดึงดูด การรักษาสมดุลของเสียงและความเจ็บ เป็นภาพสะท้อนให้เราเข้าใจวิถีชีวิตและสังคมมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น บทเพลง Tristan und Isolde ของ Richard Wagner เป็นตัวอย่างที่งดงามในการสร้างความสมดุลของเสียงที่เกิดขึ้นจากการค่อยๆ พัฒนามาจากความเจ็บ ทุกสรรพสิ่งต้องเกิดขึ้นบนเงื่อนไขของเวลา ดนตรีเป็นการแสดงความสัมพันธ์ที่แนบแน่นของเสียงกับเวลา ชีวิตดำเนินไปตาม

ดนตรี คือ การเรียนรู้ที่จะเข้าใจ
บริบทและองค์ประกอบของสิ่ง
ต่างๆ รอบข้าง เพื่อใช้ประกอบ
ในความซาบซึ้งและเข้าใจในเสียง
ดนตรี การค่อยๆ รับรู้ข้อมูล
จากเสียงดนตรีที่ค่อยๆ บรรเลง
เพื่อประกอบให้เกิดความเข้าใจใน
บทเพลงดังกล่าว เป็นบทเรียน
ที่ดีสำหรับการใช้ชีวิตในโลก
ปัจจุบัน เป็นการฝึกฝนให้ป็น
คนที่มีความสามารถในการรับรู้
เรียนรู้ เข้าใจข้อมูล ก่อนจะ
ตัดสินใจ

เงื่อนไขของเวลา ดนตรีเป็นภาพสะท้อนที่ชัดเจนที่สุดอย่างหนึ่งของความสัมพันธ์นี้ ซึ่งศิลปะอื่นๆ อาจทำได้ไม่ดีเท่า เพราะดนตรีเกิดขึ้นในเวลาที่เราจะเจอและเกิดขึ้นในเวลาจริง (real time) เมื่อผ่านช่วงเวลานั้นไปแล้ว ก็จะไม่สามารถเรียกเสียงดนตรีที่บรรเลงเหมือนเดิมอย่างสมบูรณ์แบบกลับคืนมาได้อีก ด้วยเหตุนี้ การเรียนดนตรีจะสามารถช่วยสอนให้คนรู้จักคิดถึงเวลาในขณะปัจจุบัน ถ้าเราต้องการสอนเด็กให้เข้าใจถึงการให้ความสนใจในสิ่งที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ดนตรีจึงเป็นหนึ่งในทางเลือกที่ดีมากๆ เพราะเมื่อเด็กได้เล่นดนตรีผ่านไปโดยไม่ตั้งใจ จะทำให้เกิดข้อผิดพลาด ซึ่งไม่สามารถย้อนกลับไปแก้ไขได้ ไม่สามารถลบและเขียนใหม่ได้ สิ่งเดียวที่ทำได้คือเรียนรู้จากความผิดพลาดนั้น แล้วเริ่มต้นบรรเลงใหม่ โดยให้ความสำคัญกับเงื่อนไขของรายละเอียด

ในช่วงเวลานั้น เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดขึ้นอีก ด้วยเหตุนี้ ดนตรีจึงทำให้เด็กมีสมาธิมากขึ้น สร้างการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เพราะทุกอย่างต้องดำเนินไปโดยเงื่อนไขของเวลา

ความรู้สึกในดนตรี เป็นเรื่องของสัญชาตญาณ การเข้าใจอารมณ์ของดนตรีอาจจะต้องเข้าใจบริบทของดนตรีด้วย เช่นเดียวกันกับความสามารถในการตัดสินใจ ซึ่งก็จะต้องเข้าใจบริบทที่สมบูรณ์ของสิ่งนั้นก่อน ทำอย่างไรเราจะสามารถควบคุมบริบทของกฎระเบียบและอารมณ์ได้ ถ้าเราเปรียบเทียบกับดนตรี ก็เช่นเดียวกัน ทำอย่างไรเราจะเข้าใจบริบทของการใช้สมองและหัวใจในการรับรู้รับฟังดนตรี ในดนตรี นักประพันธ์เพลงพยายามแสดงให้เห็นถึงอารมณ์จากการเปลี่ยนความเร็วของจังหวะ การเปลี่ยนความดัง-เบาของเสียง ความสั้นยาวของโน้ตเพลง

โดยมีการสร้างความหมายให้แก่องค์ประกอบเหล่านั้น เช่นเดียวกับความสามารถในการตัดสินใจ ที่ต้องเข้าใจจังหวะของการเปลี่ยนแปลงในเงื่อนไขของเวลา มนุษย์ทุกคนไม่มีใครที่จะตัดสินใจผิดถ้าได้ข้อมูลที่ครบถ้วน การตัดสินใจเกิดขึ้นจากเงื่อนไขของข้อมูลและเวลาในสถานการณ์นั้น เราไม่สามารถตัดสินใจได้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นคือการตัดสินใจที่ถูกหรือผิดในอนาคต เพราะการตัดสินใจเกิดขึ้นจากบริบทของเวลาในขณะนั้น ดนตรีคือการเรียนรู้ที่จะเข้าใจบริบทและองค์ประกอบของสิ่งต่างๆ รอบข้าง เพื่อใช้ประกอบในความซาบซึ้งและเข้าใจในเสียงดนตรี การค่อยๆรับรู้ข้อมูลจากเสียงดนตรีที่ค่อยๆบรรเลง เพื่อประกอบให้เกิดความเข้าใจในบทเพลงดังกล่าว เป็นบทเรียนที่ดีสำหรับการใช้ชีวิตในโลกปัจจุบัน เป็นการฝึกฝนให้เป็นคนที่มีความ

สามารถในการรับรู้ เรียนรู้ เข้าใจข้อมูล ก่อนจะตัดสินใจ ในโลกปัจจุบันที่มีข้อมูลอย่างมากมาย ทำอย่างไรเราจะสามารถแยกแยะข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจได้ การฟังดนตรีเป็นเหมือนการฝึกซ้อมการตัดสินใจ ฝึกสมองให้เข้าใจธรรมชาติของการรวบรวมข้อมูล และทำให้ตัดสินใจได้ดีขึ้นในชีวิตจริง นั่นคือเหตุผลที่ดนตรีมีความจำเป็นสำหรับเด็ก เพราะเป็นการฝึกฝนในการเข้าใจข้อมูลประกอบการตัดสินใจ โดยไม่มีผลกระทบต่อชีวิตจริง แต่เมื่ออยู่ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ก็จะสามารถเข้าใจในระบบการรวบรวมข้อมูล ทำให้เกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้น ในดนตรี เสียงสองเสียงสามารถเกิดการสนทนาขึ้นพร้อมกัน โดยแต่ละเสียงจะแสดงอารมณ์และความคิดของตัวเองอย่างเต็มที่ในขณะที่ยังฟังซึ่งกันและกัน ซึ่งการเรียนรู้นี้จะ

สามารถนำมาสอนเด็กหรือบุคคลทั่วไปให้เข้าใจการรับรู้คำสั่งและกฎระเบียบตามจังหวะของเวลา เยาวชนที่มีประสบการณ์ของการแสดงออกทางอารมณ์ในครั้งแรก อาจจะทำให้หยุดคิดเรื่องกฎระเบียบและความถูกต้องได้ ซึ่งถ้าเราศึกษาจากการเกิดขึ้นของดนตรี เราจะสามารถเข้าใจได้ว่าทั้งสองสิ่งสามารถเกิดขึ้นพร้อมกันได้ แม้กระทั่งการแสดงความรู้สึกที่ลึกซึ้งและซับซ้อน ก็ยังต้องมีองค์ประกอบของความมีระเบียบเรียบร้อย นั่นอาจจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ยากมากสำหรับมนุษย์ที่ต้องเรียนรู้การใช้ชีวิตที่ประกอบด้วยกฎเกณฑ์อย่างมีอารมณ์และความรู้สึก เพราะหากเราไม่สามารถปรับความสมดุลในเรื่องนี้ได้ จะทำให้คนในสังคมค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย่ลง เพราะจะทำให้คนกลายเป็นหุ่นยนต์มากขึ้น ขาดความสนใจในส่วนรวม

ทำให้ไม่มีการพัฒนาในองค์กรรวมและทำให้เกิดถึงแต่ตัวเอง สร้างให้เกิดความเห็นแก่ตัว เมื่อเราเข้าใจบริบทของดนตรีในแง่มุมนี้แล้ว จะทำให้เราเข้าใจได้ว่า เราสามารถสร้างสมดุลที่ดีให้แก่ชีวิตได้ ทั้งสองสิ่งเกิดขึ้นพร้อมกันได้ สร้างความเข้าใจกันของคนในสังคม และลดช่องว่างในสังคมได้มากขึ้น

ผู้คนในสังคมเข้าใจความสำคัญของดนตรี และเข้าใจว่าดนตรีมีบทบาทมากที่จะช่วยปรับให้ชีวิตดีขึ้น ผู้คนมักคิดเพียงว่าดนตรีสร้างความสุข แต่เมื่อได้ลองสังเกตดนตรีอย่างใกล้ชิดแล้ว จะเข้าใจว่า ดนตรีมีส่วนที่เป็นภาพสะท้อนของชีวิตได้อย่างมาก ดนตรีมีสัมพันธภาพกับการใช้ชีวิตแบบหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าเราเข้าใจในความสัมพันธ์ดังกล่าว เราจะสามารถนำดนตรีมาใช้ประโยชน์ในชีวิตได้มากขึ้น หาก

ดนตรีมีแค่ความบันเทิง ดนตรีจะไม่สามารถมีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ตั้งแต่อดีตกาลมาจนถึงปัจจุบันได้เช่นนี้ ถ้ามองย้อนไป เราจะเห็นว่าเทคโนโลยีหลายอย่างที่เราเข้ามาในชีวิต แล้วค่อยๆ เลือนหายไป แต่ดนตรียังผ่านยุคสมัยและอยู่คู่กับมนุษยชาติมาได้จนถึงปัจจุบัน นั่นแสดงให้เห็นแล้วว่า ดนตรีมีความสำคัญมากกว่าแค่ความบันเทิง แต่เป็นสัมพันธภาพที่อยู่กับชีวิตของมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์

คุณครูต้นกล้วย ณ ‘Immanuel Music School’

เรื่อง:
นิตินา ชัยชิต (Nitima Chaichit)
นภาพร วุฒิชานุ (Napaporn Voudtichan)
ณัฐชน จารุเมธาวิทย์ (Nattamon Jarumethavit)

“นายวรินทร์ อาจวิไล หรือครูต้นกล้วยน่ะครับ ปัจจุบันเป็นครูสอนดนตรี
อยู่ที่โรงเรียน Immanuel Music School ที่คลองเตยครับ” ประโยคแนะนำ
ตัวแรกจากคุณครูต้นกล้วยของเด็ก ณ โรงเรียน Immanuel Music School
อดีตนักเรียนไวโอลินที่เติบโตในชุมชนคลองเตย ซึ่งเป็นที่กล่าวขานถึงอยู่ในขณะนี้

ในอดีต หากมีใครพูดถึงชุมชน
คลองเตย คงหนีไม่พ้นการนึกถึง
ความแออัดที่เต็มไปด้วยผู้คน ที่ส่วน
ใหญ่มักจะเป็นในเชิงลบ โดยเฉพาะ
ความคิดเห็นจากผู้คนภายนอกชุมชน
แต่ในปัจจุบันกลับเปลี่ยนแปลงไป ด้วย
หนึ่งแรงผลักดันจากนักดนตรีหนุ่ม
ไฟแรง ที่ชื่อ **นายวรินทร์ อาจวิไล**
หรือครูต้นกล้วย นักไวโอลิน แกมยัง
เป็นบัณฑิตเก่าจากวิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล อีกด้วย

โรงเรียนดนตรีที่พลิกผันมุมมอง
ของชุมชนแออัดที่เปียดเสียดให้กลายเป็น
ชุมชนที่เต็มไปด้วยเสียงดนตรี

ความรัก ความสามัคคี และสุนทรีย์
และวันนี้เราจะมาทำความรู้จักกับ
คุณครูหนุ่มผู้นี้ ซึ่งเป็นคุณครูประจำ
เพียงท่านเดียวของโรงเรียนดนตรี
กลางชุมชน อะไรคือแรงบันดาลใจ
แรงผลักดัน ความฝัน และเหตุผล
ของคุณครูท่านนี้ ที่ทำให้คุณครูยอม
เสียสละเวลาในช่วงชีวิตวัยนี้เพื่อผัน
ตัวเองมาเป็นคุณครูประจำในโรงเรียน
ดนตรีแห่งนี้

**อยากให้ครูต้นกล้วยพูดถึงจุดเริ่มต้น
ที่มาสอนโรงเรียนนี้**

ต้องย้อนความไปก่อนว่า จุด

เริ่มต้นของการมาสอนโรงเรียนนี้ คือ
เป็นเด็กนักเรียนที่นี่มาก่อน แล้วเป็น
เด็กในชุมชนที่ได้มาเรียน มีโอกาสมา
เรียนที่นี่ฟรีก่อน จนวันหนึ่งเราได้มี
โอกาสเข้าไปเรียนที่มหิดล และได้
ทำงานที่นั่น ได้ประสบการณ์หลายๆ
อย่าง และเนื่องจากการทาบตาม
ของอาจารย์ที่สอนมา เขาเป็นคน
หนึ่งที่ทำให้โอกาสเรา แล้วเราก็เห็น
ถึงสิ่งที่เขาให้ เราอยากจะทำตอบแทน
และช่วยเหลือ ซึ่งตอนแรกตั้งใจ
จะมาช่วยแค่ชั่วคราวเท่านั้น แต่
เนื่องจากการที่เรากลับมา เราเห็น
เด็กๆ มีการพัฒนา มีการเอาใจใส่

และก็มีอะไรหลายๆ อย่างที่เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เรา รู้สึกว่าการมาที่นี่แล้วเรามีความสุข เราก็เลยเลือกที่จะเป็นครูเต็มเวลาของที่นี่

ก่อนที่จะมาสอนที่นี่ ทำงานมาหลายอย่างใช้ไหมคะ

ใช่ครับ ก่อนหน้านั้นเป็นครูสอนดนตรีตามโรงเรียนทั่วไป เช่น KPN หรือไม่ก็ไปร้องเพลงตามอีเวนต์ต่างๆ ทำทุกอย่างเหมือนเหมือนชีวิตนักดนตรีเลย ไม่ได้คิดว่าจะมาเป็นคุณครู

เริ่มเรียนดนตรีมาตั้งแต่อายุเท่าไรคะ

จริงๆ แล้ว ดนตรีมันอยู่ในชีวิตตั้งแต่เด็กเลย ตั้งแต่เราอายุ ๕-๖ ขวบ เพราะคุณพ่อชอบร้องเพลง เราก็เลยเหมือนซึมซับจากการร้องเพลง เราเลยไม่รู้ที่เราชอบดนตรีหรือเปล่า จนตอนอายุ ๘ ขวบ

อาจารย์ของผมจับมือเราเข้าไปเรียนดนตรีที่ชื่อว่าดนตรีคลาสสิก ซึ่งเรายังไม่รู้ว่าเป็นดนตรีคลาสสิกมันคืออะไร ไม่เคยเห็น น่าจะเป็นดนตรีของคนรวยนี่นา เราก็เลยอยากจะไปลองเล่น หลังจากนั้นก็ได้จับเครื่องดนตรีนี้ (เครื่องไวโอลิน) ตอนแรกเห็นมันสวยก็เลยอยากเล่น แต่พอได้เล่นแล้วมันไม่ใช่อย่างที่เราคิด มันไม่เห็นเพราะเลย มันไม่เหมือนกับเครื่องดนตรีไทยที่เราเล่นแล้วมันเพราะเลย แต่มันต้องทำเสียงออกมาให้มันถึงจะทำได้ ตอนนั้นเราก็รู้สึกว่ามันไม่ใช่เลยกับสิ่งที่เราชอบ หลังจากนั้นเราก็ไม่มาเรียนอีกแปดเดือน รู้สึกว่าไม่อยากจะเรียนแล้ว มันไม่เพราะ จนวันหนึ่งมันมีจุดเปลี่ยน มันมีการแข่งขันวาดรูปที่ศูนย์ที่ชื่อว่า บ้านสระศรีธนศรียะครับ มีเพื่อนเรามาโชว์รูปแล้วก็บอกว่า เราวาดได้ทีหนึ่ง เราก็รู้สึกว่าเราทำได้ดีกว่านี้ เราก็

เลยเลือกที่จะกลับไปประกวดวาดรูป อยากประกวดวาดรูปให้ชนะคนนี่ เพราะรู้สึกว่าเราวาดรูปสวยกว่าคนนี้นั่นนอน ตอนนั้นเราชอบศิลปะแต่พอกลับไป เราซีเรียสกับสิ่งที่เราเจอ เราเจอเพื่อนที่เรียนมาพร้อมเรา เขาเล่นเป็นเพลงแล้ว เราอยู่อีกห้องหนึ่งซึ่งเป็นห้องที่เรียนดนตรี อีกห้องจะเป็นห้องเรียนศิลปะ เราก็จะเจอเพื่อนที่เราเรียนอยู่กับอาจารย์คนเดิม เขาเรียนเป็นเพลงแล้ว เขาเล่นเป็นเพลงแล้ว เราก็เลยรู้สึกว่าเราอยากกลับมาเรียนอีกครั้งหนึ่ง แล้วเป็นคนไม่ค่อยชอบขอมแพ้มันเลยเริ่มที่จะไต่ระดับขึ้นมาเรื่อยๆ ชะนะคนโน้นคนนี้จะละคน แต่การชนะของเราไม่ได้เป็นการอิจฉา ซึ่งอิจฉานี้มันจะไปในทางด้านลบ แต่มันเป็นไปในทางที่เป็นแรงผลักดันที่เราจะผลักดันตัวเองให้เก่งขึ้น จนวันหนึ่งเราก็ได้เป็นที่หนึ่งของสตูดิโอโน้น

ตอนนั้นโรงเรียนชื่อว่าอะไรคะ

ตอนนั้นยังไม่มีชื่อโรงเรียนนะ ตอนนั้นก็จะ เป็นกิจกรรมตอนเย็น เขาเรียกว่ากิจกรรมตอนเย็นของ บ้านสรรเสริญ ยังไม่มีชื่อโรงเรียน เลยในตอนนั้น บ้านสรรเสริญเป็น ศูนย์ที่จะจัดกิจกรรมในตอนเย็น ให้ เด็กในชุมชนได้มาใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็น ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา เขาสอนหมดเลยที่นั่น ทุกอย่างฟรีหมด ตามความสนใจ แต่ตอนนั้นเราก็เลือกที่จะไปดนตรี

แล้วเด็กๆ รู้ได้อย่างไรว่าที่นี่มีกิจกรรม ให้มาทำคะ

เขาจะมีเจ้าหน้าที่ศูนย์เดิน ประกาศตามชุมชน ช่วงนั้นพอเรา เป็นคนประกาศของชุมชน เพราะ ฉะนั้น เราก็จะรู้ข่าวก่อนคนอื่น พอ เราจะเป็นเหมือนประชาสัมพันธ์ใน ชุมชน ดังนั้น ใครที่มีกิจกรรมหรือ อะไรต่างๆ เขาจะผ่านมาทางพ่อ จน เราว่าไม่มีกิจกรรมอะไรบ้าง

ตอนที่เริ่มเรียน คุณพ่อคุณแม่มีห้าม หรือไม่ให้เล่นดนตรีบ้างไหม

ตอนแรกก็สนับสนุนนะครับ เพราะเขาคิดว่ามันเป็นการใช้เวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์ แต่พอเราไปเยอะมาก เกินไป เขาเริ่มที่จะไม่สนับสนุนแล้ว เขาเริ่มห้ามและไม่เห็นด้วยที่อยู่นาน จนเกินไป จนงานการไม่ทำ เขารู้สึก น้อยใจว่าลูกอยู่ที่โรงเรียนมากกว่า อยู่ที่บ้าน ตอนแรกคุณพ่อคุณแม่ ไม่สนับสนุนให้เรียนดนตรี แคให้ใช้ เวลาว่างให้เกิดประโยชน์เฉยๆ แล้ว ก็ให้เราเรียนไปตามที่เราอยากเรียน ไม่จำเป็นต้องเรียนเก่ง แต่แค่จบใน สิ่งที่ต้องการก็พอ

เล่าเกี่ยวกับโรงเรียน ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนสอนดนตรี อิมมานูเอลสักนิดนะคะ

โรงเรียนดนตรีอิมมานูเอลอยู่ ภายใต้คริสตจักรอิมมานูเอลลูเธอรัน เป็นของสภาคริสตจักรลูเธอรัน ในประเทศไทย โดยคริสตจักรอิม มานูเอลตั้งมาเกือบสี่สิบปีแล้ว เป็น เหมือนคริสตจักรสำหรับคนในชุมชน เพื่อที่จะมาเผยแผ่ศาสนา จนกระทั่ง ปี ค.ศ. ๑๙๙๘ อาจารย์ของผมและ สามิเดินทางมาเผยแผ่ศาสนา แต่ อาจารย์เป็นนักดนตรี เขาไม่รู้ว่า จะเผยแผ่อย่างไร เขาเลยใช้ดนตรี สอนคนที่เป็นสมาชิกที่โบสถ์ให้เล่น ดนตรีเป็น เมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๐ ได้ ไปเปิดศูนย์ใหม่ที่บ้านสรรเสริญ ด้วย เนื่องจากที่นี่เป็นเนอสเซอรี่ อาจารย์เลยคิดว่าการสอนไวโอลิน ตามหลักสูตรชูชิน่าจะนำมาใช้กับ เด็กที่นี่ เลยเริ่มจากสอนเด็กอนุบาล สามประมาณสิบกว่าคน หลังจาก นั้นก็มาสอนเป็นกลุ่ม โดยการให้ เด็กเล่นไวโอลินก่อนที่จะกลับบ้าน

มีเด็กที่ไม่อยากเรียนไหมคะ

ด้วยความที่เป็นเด็กเขาไม่รู้หรอก ว่าอะไรยาก ไม่อยาก ให้ทำอะไรก็ ทำ แต่บางคนก็อาจจะมีความขบถบ้าง เอาไม่ไปตีกันบ้าง จะไม่มีใครบอก ว่าไม่อยากเรียน เนื่องจากเป็นช่วง ๔-๖ ขวบ ก็อยากเจอเพื่อนมากกว่า

มีอุปสรรคในการเปิดโรงเรียนไหมคะ

คำว่า โรงเรียน มีตั้งแต่ตอนที่ เราไปแสดงข้างนอกครั้งแรก เรา ต้องทำจดหมายไปขอสถานที่ เรา เลยไม่รู้ว่าจะต้องใช้ชื่ออะไร เพราะ ยังไม่มีชื่อเป็นทางการ เราก็เลยใช้ ชื่ออิมมานูเอลเลย เป็น Immanuel Music School หลังจากนั้นก็เอาชื่อนี้มากรอกเอกสารว่านี่เป็นโรงเรียน

นะ แต่ที่จริงแล้วไม่มีการจดทะเบียน เป็นโรงเรียน เป็นแต่ในนามเฉยๆ ซึ่ง ปัจจุบันก็ยังไม่เป็น อุปสรรคในช่วง แรกๆ ก็มีเยอะ เนื่องจากอาจารย์ ของผมเขามีเงินเดือน เขาจึงสามารถ ทำอะไรแบบนี้ได้ แต่ความเสียสละ ของเขาคือ เครื่องดนตรีทุกชนิดเขา ออกเงินเองก่อน ซื้อมาก่อน แล้วก็ ลงบัญชีแยกไว้ว่าเป็นของโรงเรียน นะ พอเราแสดงได้เงินมา เขาก็จะ เอาเงินนั้นมาคืนหนี้ ซึ่งการแสดงจะ มีนานๆ ครั้ง ไม่ได้มีมาบ่อยๆ บางที ก็ไปขอบริจาคเพื่อที่จะซื้อเครื่อง ดนตรีต่างๆ จนปัจจุบันเราทำบัญชี อย่างเป็นระบบ ซึ่งบัญชีที่เคยจดว่า เราเป็นหนี้ มันไม่ได้อยู่ในระบบ ดัง นั้น สิ่งที่เราขายออกไปก่อนจึงเป็น โฆษะ เพราะมันไม่มีหลักฐานที่จะมา ยืนยัน และอุปสรรคอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ ผู้ปกครองไม่ค่อยเข้าใจเด็กที่ นี้ เนื่องจากอยากให้ลูกทำการบ้าน ช่วยงานบ้าน เขาจะไม่ค่อยเข้าใจว่า ดนตรีต้องซ้อมอย่างไร อันนี้คือสิ่งที่ สำคัญ เราก็เลยแก้ปัญหาด้วยการ จัดประชุมผู้ปกครอง ให้เขาเข้าใจ ว่าดนตรีซ้อมเวลานี้ถึงเวลานี้ ทำไม ต้องใช้เวลาอยู่ที่นี้นาน และเราจะ บอกเวลากลับทุกครั้ง เพราะว่าเด็ก จะได้ไม่ใช้การซ้อมเป็นข้ออ้างในการ หนีไปเที่ยว และพ่อแม่ทุกคนก็จะรู้ ว่าลูกจะกลับเวลาไหน

ในปัจจุบันยังมีเหตุการณ์หรืออุปสรรค ที่เคยเจออยู่ไหม

ปัจจุบันนี้ค่อนข้างน้อยลง เพราะ ว่าพ่อแม่ได้เห็นแล้วว่าดนตรีสามารถ เปลี่ยนแปลงผู้คนอย่างไร ดนตรีทำให้ เด็กมีอนาคตอย่างไร เขาได้เห็นเป็น รูปธรรมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการที่ ลูกได้ไปแสดงที่ต่างๆ แล้วได้เงินมา ช่วยเหลือครอบครัว อันนี้คือสิ่งหนึ่ง ที่เราไม่ได้ให้เด็กเล่นดนตรีเพื่อความ

สนุกอย่างเดียว แต่หารายได้ให้เขา และก็ได้เงินมาช่วยเหลือครอบครัว

ดนตรีที่ไปแสดง ส่วนใหญ่เป็นรายการประเภทไหนคะ

ส่วนใหญ่จะเป็นตามร้านอาหาร อีเวนต์ต่างๆ หรืองานแต่งงาน อะไรพวกนี้ แล้วเราก็ฝึกเด็กที่จะไปด้วย และอีกอย่างคือปีหนึ่งเราจะมีสามคอนเสิร์ตใหญ่ของโรงเรียน เพื่อเราจะหารายได้เข้าโรงเรียน เราจะไม่ได้ค่าเข้าชมคนดู แต่จะเปลี่ยนเป็นการบริจาคแทน เพื่อนำเงินนั้นมาเป็นทุนให้กับโรงเรียน

มีความยากง่ายอย่างไรในการบริหารโรงเรียน เนื่องจากทราบมาว่าอาจารย์ที่ก่อตั้งโรงเรียนนี้ได้กลับประเทศไปแล้ว
แต่ก่อนเราทำทุกอย่างคนเดียว

เราทำทุกอย่างคนเดียว อันนี้คือเป็นดาบสองคมที่เราต้องทำทุกอย่าง คนอื่นไม่มีใครรู้ ซึ่งปัจจุบันนี้เรามีเลขานุการ มีคนสานงานต่อ มีคนลงพื้นที่ เช่น อาจจะมีคนหนึ่งที่อยู่กับเด็กๆ ลงตารางสอนกับเด็กทุกคน เขาก็จะอยู่กับเด็กมากขึ้น เราก็จะให้เขาลงตารางว่า คุณครูคนนี้ไม่ว่างวันไหน และจะมีพี่อีกคนที่เป็นแอดมินคอยติดต่อกับสปอนเซอร์ต่างๆ ทำให้เรามีเวลาสอนมากขึ้น รวมถึงเวลาจัดคอนเสิร์ต จะมีรายละเอียด เช่น ไปสเตอร์ สูจิบัตร ซึ่งเมื่อก่อนทุกอย่างเราจะต้องทำเอง แต่ปัจจุบันมีคนทำแบ่งๆ หน้าที่กันไป และให้เด็กได้เรียนรู้ในการทำหน้าที่ต่างๆ ด้วย เพื่อให้เขารู้วิธีการทำหน้าที่ต่างๆ การช่วยเหลือ คล้ายกับการจัด Pre-College Concert ของ

วิทยาลัย แต่ไม่ถึงกับปล่อยให้เขาทำเอง เพราะเด็กจะต้องฝึกกับการเล่นดนตรีด้วย

เด็กที่พาไปแสดงส่วนใหญ่อายุประมาณเท่าไรคะ

ปัจจุบันเราแบ่งวงออร์เคสตราเป็น ๔ วง วงแรก คือ วงที่เป็นเด็กใหม่เลย คือเข้าค่ายมาเมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา ปัจจุบันนี้ เล่นเพลงได้ระดับหนึ่งแล้ว อีกกลุ่มคือกลุ่ม C สามารถเล่นได้ อ่านโน้ตได้ระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ได้เก่งมาก แล้วก็มีกลุ่ม B กับ A สำหรับกลุ่ม B เป็นวงที่สามารถอ่านโน้ตได้ เข้าใจการเล่น เข้าใจในการสื่อสาร ส่วนกลุ่ม A จะเป็นวง Standard ที่สามารถเล่นกับวงดนตรีข้างนอกได้

มีวงดนตรีจ้างนอกขอเด็กไปเล่นบ้างไหม

ส่วนใหญ่จะไม่มี ตอนนี้อันนี้เด็กทุน ๕ คน ที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยมีคนหนึ่งอยู่ปีที่วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล อีกสองคนอยู่ที่สถาบันดนตรีกลายาณิวัฒนา อีกหนึ่งคนอยู่ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกหนึ่งคนอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ ห้าคนนี้ส่วนใหญ่จะโดนชวนไปเล่น แต่พอเวลามีคนสมัคร เขาก็จะต้องกลับมาช่วยเรา และก็ต้องกลับมาสอน คือเราคนเดียวสอนเด็กทั้งร้อยคนไม่ได้ เสาร์อาทิตย์จะเป็นช่วงที่คนเยอะที่สุด เขาจะเรียนตั้งแต่สิบโมงเช้าจนถึงหกโมงเย็น เด็กทุนก็จะต้องมีเวลาเฉลี่ยสอนคนละประมาณ ๑๒ ชั่วโมงต่อเดือน เหมือนเก็บชั่วโมงทุน แต่ในความเป็นจริง สามารถยืดหยุ่นได้ เมื่อมีกิจกรรมที่มหาวิทยาลัย

มีครูสมัคสอนบ้างไหมคะ

อันนี้คือสิ่งหนึ่งที่เราหาอยู่ เรา

ต้องการครู เพราะว่าเราเป็นคนเดียวที่เป็นคุณครูประจำและคุณครูเต็มเวลา ส่วนมากยังไม่มีใครมาสมัคร เพราะกลัวรูดติด ส่วนใหญ่คนจะอยู่เขตชานเมืองกันหมด การเข้ามาที่นี่เพื่อสอน เขาก็กลัวรูดติด และบางคนอาจจะรู้สึกไม่คุ้ม ยังอยากเล่นในวงอยู่ เพราะว่าการเล่นที่นี่คุณเหมือนจะต้องตัดจากสิ่งเหล่านั้น คือไม่ใช่แค่เรื่องเงินอย่างเดียว มันมีปัจจัยหลายอย่าง

มีวิธีที่จะหาคนมาช่วยสอนไหม

ปัจจุบันปัญหาที่เราคิดเลยคือหนึ่ง เนื่องจากเราอาจจะยังไม่เป็นระบบโรงเรียน ๑๐๐ เปอร์เซนต์ เรารู้สึกว่าคนอาจจะยังไม่มั่นใจว่าโรงเรียนนี้จะมั่นคงหรือเปล่า เราก็เลยจะเปิดเป็นมูลนิธิ ตอนนี้กำลังยื่นเรื่องเอกสารขอจดทะเบียนอยู่เพื่อสポンเซอร์และผู้สนับสนุนต่างๆ รวมถึงคนที่จะมาเป็นครูประจำที่นี่ด้วย เขาจะได้มั่นใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสวัสดิการ หรือความมั่นคง เพราะเขาไม่ได้เป็นคนในพื้นที่เหมือนเรา และหลังจากนั้นถ้าทำไปเรื่อยๆ เขามีความสุข เขาก็จะให้เองโดยที่ไม่หวังผล

ในอดีต ครูกลัวเลยจะวางอนาคตตัวเองไว้แบบนี้ไหมคะ

ไม่เลย ในอดีตไม่คิดว่าจะเป็นครู เพราะว่าเรารู้สึกว่าอยู่ที่นี้เราเป็นที่หนึ่งมาตลอด เราจะคิดว่าเราเก่ง แต่พอเราเข้าไปมหิดลแล้วมันไม่ใช่เลย เราเป็นเหมือนแค่ ๐.๕ เราไม่ได้เก่งเท่าใครเลย เรารู้สึกว่าเราช้ามาก เหมือนเราต้อง active หลายอย่างมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเราพยายามแล้ว แต่ก็ล่าหลัง เพราะเราไม่รู้ว่าจริงๆ แล้ว โลกของคนตรีจริงๆ มันเป็นแบบไหน เราก็เรียน

ไปเรื่อยๆ แล้วเหมือนกับเสียเวลาไปฟรีๆ การที่ได้เห็นว่าโลกข้างนอกมันต้องเก่งขนาดไหน เราวางแผนว่าเราอยากเป็นนักเดี่ยวไวโอลิน แต่มันก็ไม่ได้ เพราะว่าเราเริ่มมาช้า เราเลยเปลี่ยนความฝันว่าอยากไปเล่นในวงออร์เคสตรา เรามีความสุขนะ ได้เล่นกับคนมากมาย ได้ไปตามที่ต่างๆ เราก็เลยวาดฝันไว้แบบนั้น แต่ไม่ได้คิดว่าจะกลับมาเป็นครู ซึ่งตอนที่กลับมาเป็น เรารู้สึกว่าเราทำตามความฝันบางอย่าง อย่างเช่น เราได้เล่นวง เราได้เล่นเดี่ยวข้างหน้าวงของเราเอง เราก็ทำได้ มันก็เหมือนเป็นสิ่งที่เราขาด เราก็มาเติมเต็ม อย่างเช่น เหมือนตอนเราเด็กๆ เราไม่รู้อะไรเลย เราก็เอาสิ่งนั้นๆ มาบอกกับน้องๆ รุ่นหลังว่าคนข้างนอกเขาขนาดไหน คุณจึงจะต้องไปถึงขั้นนั้น คุณเริ่มเรียนเวลานี้ คุณต้องเสียเวลาขนาดไหน อย่างมาเรียนเพื่อสนุก ถ้าคุณจริงจังจังต้องเก่งเลย เราก็เอามาบอก ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎี ซึ่งเราเข้าไปในมหิดลเราก็ไม่รู้เรื่องอะไรเลยทั้งสิ้น เราก็ต้องมาบอกเขาว่า สิ่งเหล่านี้คุณจะต้องเจอเมื่อคุณมาเป็นนักดนตรี เขาจะได้ไม่ตกใจ ทุกคนไม่จำเป็นต้องเป็นนักดนตรี แต่ว่าการสอนดนตรีที่นี่ทุกอย่างมันเป็นขั้นเป็นตอน ทำไมถึงเลือกทำแบบนี้ เพราะว่าหนึ่ง การที่เขาไม่ได้เลือกเป็นนักดนตรี บางทีถ้าเขาโตะไป เขาจะรู้ว่าตัวเองมีค่า อย่างน้อยเขาก็รู้วิชาดนตรี เขาจะได้ไม่รู้สึกท้อถอย ซึ่งปัญหาที่คนหลายคนฆ่าตัวตาย หรือรู้สึกว่าตัวเองสิ้นหวัง เกิดมาจากการที่เขาไม่รู้ว่าสิ่งที่ตัวเองมีอยู่มันมีค่าหรือเปล่า หรือสามารถให้คนอื่นได้หรือเปล่า แต่เราพยายามปลูกฝังเด็กที่นี่ว่าความสามารถของคุณสามารถแบ่งปันกับคนอื่น ๆ แบ่งปันกับน้องๆ ที่

ไม่ได้มีอนาคตเลยก็ได้ เขาจะรู้สึก ว่าตัวเองมีค่ามากขึ้น

มีเด็กที่ดื้อ อย่างเช่นเวลารวมวงแล้วไม่เชื่อฟังบ้างไหมคะ

สมัยก่อนมีครับ ปัจจุบันนี้ไม่ค่อยมี เพราะเราจะ หนึ่ง เวลาเรียนก็เรียน เล่นก็เล่น แต่สมัยก่อนเราก็จะอายุใกล้ๆ เขา เขาก็จะรู้สึกว่ามีความเป็นเพื่อนกันมากกว่า ไม่ค่อยเกรงใจ จะมาก็ได้ ทำไมต้องเชื่อฟัง เรารู้สึกว่าสิ่งเหล่านั้นมันไม่เวิร์ก เรารู้สึกว่ายิ่งดังไปกว่าเดิม ยิ่งบังคับ เขามากกว่าเดิม ซึ่งมันไม่เวิร์กเลย เพราะฉะนั้น เราต้องมาจับเขาคูยกันว่าเพราะอะไร จนปัจจุบันเขาก็แก้ไขและกลับมาอยู่กับเรา เรียกมาทำความเข้าใจเพราะ หนึ่ง เราเป็นคนไม่ค่อยเข้าใจผู้หญิงเลย ผู้หญิงเป็นอะไรที่เข้าใจยากมาก อีกอย่างหนึ่งสมัยตอนอาจารย์เขาอยู่ เขาเป็นผู้หญิง เขาก็จะเข้าใจผู้หญิงได้ดีกว่าเรา เรารู้สึกว่าส่งเขาไปก่อน แล้วเราค่อยไปถามว่ามันเกิดอะไรขึ้น หรืออะไรอย่างนี้ เราก็ค่อยเปลี่ยนแปลงจากตัวเราก่อน

ตั้งแต่บริหารโรงเรียนมา มีข้ออ้างไหมคะ

เคยมีนะครับ เหมือนกับว่าเราเป็นคนรักอิสระ บางคนจะชอบจับให้เราทำนั่นทำนี่ เรารู้สึกว่าถ้าเกิดคุณอยากทำอย่างนี้ คุณไปทำเอง เราไม่อยากทำแล้ว จะเป็นความรู้สึกแบบนี้มากกว่า แต่รู้สึกว่าในการที่เราทำอยู่เราไม่ได้คาดหวังว่ามันจะต้องก้าวกระโดดไปในทันที เราไปเรื่อยๆ ให้เด็กเหมือนซึมซับไปเรื่อยๆ มีความผูกพันกับเราไปเรื่อยๆ อย่างนี้มากกว่า ไม่ใช่ให้เขาตามอย่างนั้นอย่างนี้

ก็คือมีความท้อ แต่ก็มีส่วนที่ทำให้เรา
ทำต่อไปได้นะคะ

ใช่ ก็อย่างเช่น นักเรียนที่อยู่ที่นี่
แหละครับ ก็เป็นแรงผลักดันหนึ่งที่เรา
เห็นว่า ถ้าเราไม่อยู่ เด็กจะเรียน
กับใคร เขาจะไปกับคนนี้ต่อไหวหรือ
หรืออย่างไร เราก็เป็นห่วง ซึ่งมันก็มี
เหตุการณ์อะไรทำให้เราทำให้เรา
คิด ไม่ว่าจะเป็นคนเชิญไปสอนที่
นั่นที่นี่ ซึ่งเงินมันก็ดี แต่เรารู้สึก
ว่าสิ่งนั้นมันไม่ได้ตอบโจทย์ขนาด
นั้น ก็เลยยังอยู่ที่นี้

**มีคอนเสิร์ตหรือเหตุการณ์ไหนที่เป็น
ความภาคภูมิใจของโรงเรียนไหมคะ**

มีครับ มีครั้งหนึ่งเรามีค่าย เรา
จะมีคอนเสิร์ต และก็มีการดนตรีจาก
นอร์เวย์เขามาพร้อมกับเรา มีห้าคน
ครับ ไวโอลิน ๒ วิโอลา เชลโล เบส
ก็เป็นนักดนตรีจากวงซิมโฟนีที่ต่าง
ประเทศ เขามาอยู่ร่วมกับเราสอง
อาทิตย์ ก็มาอยู่ร่วมค่ายทุกวัน มา
เล่นกับเด็ก จนเรามีคอนเสิร์ตเขา
ก็เล่นกับเรา จนเขารู้สึกว่าเด็กเรา
มีการพัฒนา เล่นออกมาได้ดี เขา
เลยกลับบ้านไปบอกกับคนในวง
แล้วคนในวงก็เหมือนมูลนิธิหนึ่งที่
จะช่วยเหลือ เขาก็เลยหักเงินเดือน
ของทุกคนในวงรวมกัน คนละไม่รู้กี่
เปอร์เซ็นต์ หักมาเป็นค่าเครื่องบิน
ให้เด็กของเราที่เขาเชิญไปทุกคน
ไปแสดงที่นอร์เวย์ สุดท้ายเราก็ได้
ไปแสดงที่นั่นกับวงของเขา ซึ่งเรา
ก็พาเด็กเราไป เด็กที่เขาเลือกไป
ก็ได้แสดงโซโล่ต่อหน้าคนแปดร้อย
คน ซึ่งมันเป็นสิ่งที่เรารู้สึกว่าเรามา
ไกล และภาคภูมิใจ เราเล่าเมื่อไหร่
ก็รู้สึกภูมิใจ ได้ไปขนาดนั้น

เขาเลือกด้วยตัวเองเลยหรือคะ

ใช่ เขาเลือกสองคน นอกนั้นเรา
เป็นคนเลือก เราก็จะดูเด็กคนไหน
ขยัน แล้วก็พอเป็นไปได้ ช่วยเหลือ

น้องๆ ได้ พื้นฐานของเด็กพวกนี้ คือ
ไม่มีโอกาสได้ไปแน่นอน อย่างที่บอก
ว่าเราได้บอกเขาว่า ดนตรีจะได้พา
คุณไปเดินทาง เจอในสิ่งที่ไม่เคยเจอ

**ที่นี่มีดนตรีไทยอารมณ์แบบว่า พี่สอน
น้องบ้างไหมคะ**

ที่นี่ก็มีเหมือนกัน ส่วนใหญ่ทุก
คนไม่มีเรียกครู เรียกพี่หมด เพราะ
เรารู้สึกว่าการเป็นครูมันมีความห่าง
ไปหน่อย เรารู้สึกว่ากลัวเด็กจะเข้า
ไม่ถึงเรา ซึ่งบางทีผู้ปกครองเรียก
เราครูได้ ไม่เป็นไร แต่เด็กที่อยู่กับ
เรา เขาเหมือนต้องสนิทกับเราก่อน
เขาถึงจะอยากมาเรียน ตั้งใจเรียน
กับเรา อย่างนี้ ถ้ารู้สึกว่าเป็น
ครู เขาจะกลัว จะโดนดุไหม จะเป็น
generation ไปเรื่อยๆ พี่ไปสอนน้อง
ต่อไปเรื่อยๆ

**เด็กที่เข้ามาใหม่ๆ สามารถทราบ
ข้อมูลโรงเรียนสอนดนตรีนี้ได้จาก
ทางไหนบ้างคะ**

หนึ่ง เฟซบุ๊ก เรามีแฟนเพจ
แล้วก็สอง เราจัดการเดินทางไปประกาศ
เราแจกใบปลิวไปทั้งชุมชนเลย ทั้งใน
คลองเตย เด็กๆ เราก็เดินไปแจก เขา
ก็จะรู้ทางนี้ด้วย และก็จากผู้ปกครอง
พูดกัน ปากต่อปาก แต่ว่าเราก็มีวิธี
การรับ เราไม่ใช่รับทุกคน รับทุกคน
ไม่ได้ ไม่อย่างนั้นจะล้นโรงเรียนเพราะ
คุณครูเราไม่พอ เราอยากได้เด็กใน
พื้นที่ก่อน เพราะเด็กคนที่ไม่มีเงินนั้น
เขาจะไม่ค่อยขี้อ้างไปเรียนพิเศษ เขา
จะได้ทุ่มกับดนตรีได้ และก็เราจะไม่
รับคนรวยเพราะว่าบางทีโรงเรียนอยู่
ไกล เขาก็จะมีปัญหาในเรื่องการเดินทาง
วันหนึ่งเราต้องการเรียกตัวแต่
มาไม่ได้ มันจะเป็นปัญหาระยะยาว
ดังนั้น เราเลยอยากได้คนในพื้นที่
ก่อน ตามตัวได้ รู้จักบ้าน

**มีเด็กที่ด้อยๆ แล้วเราต้องตามไปถึง
บ้านไหมคะ**

ก็มีบ้าง แบบว่าเขาไม่มา แต่พอ
ไปเรียก เขาก็มา แต่ก็ตามประสาเด็ก

**จำนวนเด็กตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
มีมากไหมคะ**

น่าจะเกินสามร้อยคน ปัจจุบัน
เรามี ๑๑๐ คน ประมาณนี้ จริงๆ
เราจะมีสถิติแต่ละปี เราจะเช็คชื่อ
ทุกคน ทุกครั้งที่มา ใครมีคะแนน
เยอะสุด มาเยอะสุดก็จะได้รางวัล

**ที่นี่มีหลักสูตรหรือมาตรฐานอะไรที่
ทำให้ผู้ปกครองเห็นว่าน้องเขาจะได้
เรียนบ้างคะ**

อันนี้คือสิ่งที่เราไม่ได้ทำแบบ
ชัดเจนมาก พี่ก็จะมีหลักสูตรของ
พี่ พี่ใช้ซุซูกิเหมือนอาจารย์ แต่ว่า
มันไม่ใช่ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ มัน
จะมีต้อง adapt ไปอย่างอื่นด้วย
เพราะเด็กที่ไม่เหมือนที่อื่น เราก็
จะต้องเสริมสร้างหลายๆ อย่าง ไม่
ว่าจะเป็น ทฤษฎี การปฏิบัติ รวมวง
ต่างๆ แต่สิ่งที่ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจ
เลยก็คือ การที่เขาไปดูคอนเสิร์ต เขา
จะเห็นว่าสิ่งที่ลูกเขามาอยู่ทั้งวัน ก็
คืออยู่เพื่อวันนี้

**ก่อนที่จะมาเป็นครูที่นี่ ได้เรียนรู้อะไร
จากคุณครูบ้างคะ**

จริงๆ ผมเรียนรู้การสอนที่นี้
ตั้งแต่ผมอยู่มัธยมสอง มัธยมสาม
เราเห็นอาจารย์สอนเราก็เก็บ เรา
เป็นคนชอบจำ เราเห็นว่าอาจารย์
ใช้มุกนี้ เราน่าจะมีมุกดีกว่า พอเรา
ได้สอน เราก็มักจะใช้สิ่งที่เราคิดนี้กับ
คนอื่น เวิร์กไหม ไม่เวิร์กก็เปลี่ยน
คือการสอนทุกครั้งก็เหมือนการ
สอนเราไปในตัว ไม่ว่าจะเป็นการ
สอนข้างนอกหรืออะไรก็ตาม เราก็มัก
เรียนรู้จากการสอนที่นี้ทั้งหมด จาก
อาจารย์ จากนักเรียน

พื้มีความรู้สึกต่างกันไหมคะ ระหว่างคนตรีไทยกับดนตรีคลาสสิก

จริงๆ แล้วรู้สึกไม่ต่าง ก่อนที่จะมาเรียนคลาสสิกนั้น รู้สึกว่าดนตรีไทยมีประโยชน์มาก กับการที่จะไปใช้ในคลาสสิก เราร้องโด เร มี ฟา ซอลได้ เพราะคนตรีไทย จนเราเข้ามาเรียนคลาสสิก จริงๆ แล้วมันสามารถใช้ผสมกันได้ทุกอย่างระหว่างดนตรีไทยกับดนตรีสากล แต่ว่ามันขึ้นอยู่กับบางคนอาจจะไม่เข้าใจในความเป็น traditional ของไทย หรือด้วยสเกลต่างๆ ของคลาสสิก แต่เรารู้แบบนี้เราก็เปรียบเทียบว่า อะไรทำได้ ทำไม่ได้ เราก็จะเลือกเล่น อย่างห้องนี้ที่เห็นก็จะมีจะเข้ ระนาด ดนตรีไทยต่างๆ ก็จะมาเล่นประสมกัน เช่น มีจะเข้ กีตาร์ ระนาด ไวโอลิน อันนี้เล่นรวมกันเป็นวง เราจะรู้พื้นฐานของแต่ละอย่าง แต่ละเครื่อง ว่าเป็นอย่างไร และก็ใช้คลาสสิกมาเหมือนทบทวนกับสิ่งที่เราเคยเรียน

มีการวางแผนโรงเรียนในอนาคตบ้างไหมคะ

เราอยากมีมูลนิธิ และก็จริงๆ เคยมีคนสนับสนุนเป็น สิ่ง คอร์เปอเรชั่น เขาเคยอยากจะทำสนับสนุนโดยการซื้อที่ให้เราเลย สิบสี่ล้าน ตรงใกล้ๆ ชุมชน และก็มีการออกแบบ วางแพลนนี้คือความฝันจริงๆ เลยที่อยากมีโรงเรียนดนตรีจริงๆ แต่ว่าเลิกไป เพราะเป้าหมายเราไม่ตรงกัน เขาต้องการที่จะเปิดแล้วทุกอย่างต้องเป็นไปตามระบบ ซึ่งจริงๆ มันทำไม่ได้ กับการที่เราจะนั่งบังคับเด็กในชุมชนให้มาเรียนตรงตามเวลาทุกวัน ซึ่งมันเป็นโรงเรียนเพื่อการช่วยเหลือ มันไม่ใช่โรงเรียนที่หาผลกำไร เพราะฉะนั้น มันเหมือนคนละเป้าหมาย เลยจบไป แต่เราอยากได้อย่างนั้นไหม เราอยากได้

ซึ่งวันหนึ่งเราจะต้องขยายขึ้นเพราะว่าตรงนี้อาจจะไม่พอ และก็อาจจะขยายไปต่างจังหวัดด้วย เพราะเราเห็นว่าต่างจังหวัดโอกาสมันน้อยกว่าในกรุงเทพฯ

สรุปว่ามีติดแบบที่วาดฝันไว้แล้ว ระบบการเรียนก็จะเป็นแบบนี้อยู่ไหมคะ

เป็นแบบนี้อยู่ และก็อยากให้มันเป็นแลนด์มาร์กของคลองเตย ว่าคนมาที่คลองเตย จะต้องมาที่นี่ รู้สึกว่าที่นี่จะเป็นแหล่งผลิตนักดนตรีที่จะโตไปในอนาคต เหมือนประเทศเวเนซุเอลาที่เขาเคยมีกลุ่มเด็กคลาสสิกที่รัฐบาลสนับสนุน เราก็อยากให้แบบนั้นเหมือนกัน

สรุปว่าต้องการที่จะเปิดโรงเรียนสอน คุณครูกลัวมือ-โสรเบ-นำโหมคะ

มันต้องดูว่า เราอยากไปเปิดในรูปแบบไหน เราหาผลกำไรหรือเปล่า หรือว่าเราอยากจะช่วยเหลือคนในชุมชน มันก็จะมีหลากหลาย ถ้าเราต้องการที่จะช่วยเหลือในชุมชน เราก็แค่เริ่มสอน ทำให้เขาเห็นว่าสิ่งที่เราให้มันเป็นประโยชน์ ดนตรีมันเปลี่ยนแปลงผู้คนจริงๆ ทำให้เขาเห็นตรงนี้ก่อน แล้วเขาจะนำสิ่งที่เห็นไปส่งต่อเรื่อยๆ เราเหมือนเป็นน้ำหยดแรกที่จะกระเพื่อมไปเรื่อยๆ แต่ถ้าเป็นเรื่องผลกำไร เราไม่รู้ เพราะเราไม่เคยทำ ซึ่งมีเพื่อนหลายคนที่ไม่เปิดโรงเรียนอย่างนั้นเยอะ แต่เรารู้สึกว่าเด็กเหล่านั้นมันไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในสิ่งที่เราต้องการ

อยากไปทำธุรกิจอย่างอื่นบ้างไหมคะ

อยากครับ อยากมีเงิน คือเราก็อายุในชุมชนมาเยอะ เราก็เห็นว่าบางคนไม่อยากจะออกไปจากชุมชน หรือ เรารู้สึกว่าที่นี่มันเป็นสิ่งที่มันดี คือพ่อแม่เราอยู่ที่นี้นานมา

แล้ว ซึ่งถ้าอยู่ดีๆ เราไปเปลี่ยนวิถีชีวิตของเขานั้น มันยาก การที่จะจับเขาไปอยู่ในหมู่บ้านหลังหนึ่ง อยู่แค่สองคน เขาจะคุยกับใครถูกไหม ซึ่งวันหนึ่งเขาได้คุยกับคนข้างบ้าน ได้คุยกับคนที่เดินผ่านไปมาทุกวัน เรารู้สึกว่าสิ่งเหล่านั้นมันเป็นวิถีชีวิตของเขาแล้ว อีกทั้งหนึ่งถ้าเกิดเราทำจริงเราคงไปทำที่ต่างจังหวัด และก็ให้เขาได้พักผ่อนอะไรอย่างนี้มากกว่า บั้นปลายชีวิตของเขา เราก็มองว่าความสุขมันไม่ใช่แค่เราอย่างเดียว มันคือครอบครัวด้วย

มีแนวคิดหรือคติสอนใจอะไรเล็กน้อยฝากไว้ไหมคะ

จริงๆ แล้วคตินี้มาจากอาจารย์สุกรินะครับ ที่บอกว่า อยากจะเปลี่ยนมติดลให้เป็นแลนด์มาร์กทางด้านดนตรี เราก็อยากจะเปลี่ยนที่นี่เหมือนกัน ให้เป็นแลนด์มาร์กทางด้านดนตรี คนนึกถึงคลองเตยก็จะนึกถึงแหล่งดนตรีที่ผลิตนักดนตรีมากกว่าที่จะเห็นเป็นแหล่งยาเสพติดหรือแหล่งมั่วสุม เราอยากเป็นแบบนั้นมากกว่า แล้วก็อยากให้คนข้างนอกได้เห็นว่า จริงๆ แล้วเด็กในชุมชนก็มีศักยภาพที่ไม่ต่างจากเด็กข้างนอก แต่สิ่งหนึ่งที่เขาขาดก็คือโอกาสที่เขาจะได้รับ บางคนไม่รู้หรือว่าการที่เราได้ให้โอกาสคนคนหนึ่งไปแล้วเขาจะเปลี่ยนแปลงชีวิตอย่างไร ซึ่งเหมือนอาจารย์พีที่เขาให้โอกาสพี่เขาก็ไม่รู้เหมือนกันว่าในวันหนึ่งเราจะเป็นครู หรือจะมาช่วยเหลือสังคมแบบนี้ เพราะฉะนั้น ถ้าเราอยากจะให้โอกาสใคร เราก็ให้เลย ไม่ต้องรอพร้อม เพราะไม่มีใครพร้อมให้เลย

“ไทยแลนด์ ฟิลาฯ” จับงาน “ราตรี ลาติน อเมริกัน” สนุก ไพเราะ แพร่พราว

เรื่อง:
นฤตย์ เสกธีระ (Narit Sektheera)
บรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์มติชน

ไม่ได้แวะเวียนมาพักหนึ่ง หลังจาก
ที่อิมเมจกับวงลอนดอนซิมโฟนี
ออร์เคสตราไปเมื่อเดือนมิถุนายน
กระทั่งเดือนสิงหาคม เมื่อวันที่ ๑๘
มีโอกาสนแวะเวียนไปยังหอประชุม
มหิตลสิทธาคารอีกครั้ง เพื่อฟัง
คอนเสิร์ต “ลาตินอเมริกันไนต์”
(Latin American Night)

มี อัลฟอนโซ สคาราโน (Alfonso
Scarano) เป็นวาทยกร และเบ็ตตี
การ์เซส (Betty Garcés) นักร้อง
เสียงโซปราโน เป็นศิลปินโซโล

มี วงไทยแลนด์ฟิลาฮาร์โมนิก
ออร์เคสตรา (Thailand Philharmonic
orchestra) รับหน้าที่ขับกล่อม

วงไทยแลนด์ฟิลาฮาร์โมนิก
ออร์เคสตรา หรือเมื่อก่อนเรียก
ติดปากว่า “ทีพีโอ” แต่ภายหลัง
บอร์ดของวงประชุมกันเห็นว่า ชื่อ
“ทีพีโอ” ใช้เรียกวงดนตรีคลาสสิก
หลายวงในโลกนี้ จึงอยากสร้าง
อัตลักษณ์ให้กับวงคลาสสิกของไทย
สุดท้าย ขอให้เรียกชื่อ วงไทยแลนด์
ฟิลาฮาร์โมนิกออร์เคสตรา เต็มๆ แทน
เรียก “ทีพีโอ”

หรือใครจะถนัดเรียก “ไทยแลนด์
ฟิลาฯ” ก็ไม่ว่า จะได้ว่า เป็นวงดนตรี
คลาสสิกสัญชาติไทย

ย้อนกลับมาที่การแสดงในวันที่ ๑๘
ซึ่งเป็นการแสดงครั้งที่สอง หลังจากที

วงไทยแลนด์ฟิลาฯ จัดแสดงคอนเสิร์ต
นี้ไปแล้วครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ ๑๓

ได้ยินมาว่า ผู้ฟังชมชอบ โดยเฉพาะดนตรีที่มีจังหวะเต้นรำ และ
เสียงร้องอันไพเราะของนักร้องสาว
เบ็ตตี

ฟังแล้วก็อยากชม เหลียวไป
มองโปรแกรมแสดงแล้วยอมรับว่า
ไม่คุ้นเคย

จะมีคุ้นเคยก็คือบทเพลง “พระ
มหามงคล” ในพระบาทสมเด็จพระ
ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ พระองค์
ทรงพระราชนิพนธ์บทเพลงนี้ให้นาย
เอื้อ สุนทรสนาน หัวหน้าวงดนตรี

สุนทราภรณ์ เนื่องในโอกาสที่วงสุนทราภรณ์ครบ ๒๐ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒

สาเหตุที่คุ้นเคย เพราะได้ฟังวงไทยแลนด์ฟีลา นี่แหละบรรเลง ส่วนบทเพลงอื่นๆ นั้น แม้จะมีหลายเพลงที่คุ้นหู แต่ต้องยอมรับยังไม่คุ้นเคย

บทเพลงลาตินอเมริกันเกือบทั้งหมดในการแสดงครั้งนี้ สุจิตต์ระบุว่า พ.อ. ประทีป สุพรรณโรจน์ ได้เรียบเรียงฯ เพื่อใช้กับวงออร์เคสตราครั้งนี้

การแสดงช่วงแรก บทเพลงแรกที่เริ่มต้นมีชื่อว่า Danzón No. 2 ประพันธ์โดย Arturo Márquez (เกิดปี ค.ศ. ๑๙๕๐) ชาวเม็กซิกัน ช่วงแรกได้ยินเสียงคลาริเน็ตถ่ายทอดทำนองออกมาด้วยจังหวะช้า ตามมาด้วยโอโบ แล้วเปิดทางให้วงออร์เคสตราทั้งหมดร่วมบรรเลง ฟังแล้วไพเราะเพลิดเพลินใจ

ต่อมาจังหวะเปลี่ยนแปลง จากช้าเป็นเร็ว พร้อมๆ กับระดับเสียงที่ดังขึ้น ทั้งเครื่องเป่าลมไม้ เครื่องเป่าทองเหลือง เครื่องสาย เครื่องเคาะ รวมผสมผสาน และชักนำผู้ฟังเข้าสู่การเดินร่าอันเร้าใจ

ทำนอง Danzón มีต้นกำเนิดที่คิวบา แล้วแพร่กระจายเข้าสู่เม็กซิโก จนได้รับความนิยมกันแพร่หลาย

บทเพลง Danzón No. 2 นี้ก็นำเอาทำนอง Danzón มานำเสนอทั้งในรูปแบบช้าและรูปแบบเร็ว บทเพลงดำเนินไปอย่างครั้นครัง มีวงกลับไปเป็นจังหวะช้า แล้วกลับคืนสู่จังหวะเร็ว

น่าชื่นชอบตรงช่วงเวลาที่เปิดทางให้ดนตรีอย่างไวโอลินได้โซโล แล้วตามมาด้วยกลุ่มเชลโลเสียงสอดประสาน

ในช่วงท้ายยังมีทริมเปิดออกมา

แสดงฝีมือ เสียงที่ได้ยินนี้ สามารถประสานกับวงออร์เคสตราทั้งวงได้สบาย บทเพลงยังคงดำเนินไปอย่างคึกคัก โดยมีช่วงที่เครื่องฟิโคโลออกมาโซโล แล้วอัลฟอนโซ สการาโน วาทยกรของเรา ก็นำบทเพลงเข้าสู่ช่วงจบอย่างสมบูรณ์

บัดนี้ เสียงดนตรีได้สร้างบรรยากาศดนตรีลาตินขึ้นในหอประชุมมหิตลธิษธาครได้แล้ว

วงไทยแลนด์ฟีลา ได้ปลุกให้ผู้ฟังคึกคัก รู้สึกสนุก และอยากฟังบทเพลงต่อไป

บทเพลง Danza Fantástica ประพันธ์โดย Enrique Soro (ค.ศ. ๑๘๘๔-๑๙๕๔) ชาวชิลี ที่บรรเลงต่อไปนั้น เริ่มต้นเพลงด้วยการเปลี่ยนเสียงเต็มพลังออกมา ก่อนจะสลับด้วยทำนองที่ฟังนิ่มนวลกว่า ต่อมาเสียงกระแทกกระทั้นกลับมาให้ได้ยิน แล้วช่วงท้ายก่อนบทเพลงจบ วงออร์เคสตราได้แต่งแต้มเสริมสร้างบทเพลงจนยิ่งใหญ่

ก่อนที่ทำนองแรกอันทรงพลังย้อนกลับมาส่งท้าย

บทเพลงนี้ สุจิตต์ให้ความรู้เพิ่มเติมว่า นักประพันธ์เพลงนี้เป็นชาวชิลี เคยไปเรียนวิชาดนตรีที่เมืองมิลาน ประเทศอิตาลี ได้รับผลงานดีเด่นในด้านการประพันธ์ หลังจบการศึกษาได้ออกตระเวนบรรเลงเปียโนอยู่ในฝรั่งเศสและอิตาลี ๑ ปี แล้วจึงกลับคืนสู่ภูมิลำเนา

ผลงานชิ้นนี้ ผสมผสานระหว่างแนวดนตรีพื้นบ้านชิลีกับดนตรียุโรปที่ไปร่ำเรียนมาจากอิตาลี

เมื่อเอ่ยถึงนักประพันธ์ดนตรีชาวลาตินอเมริกา ต้องยอมรับว่าชื่อของ Carlos Gardel (ค.ศ. ๑๘๙๐-๑๙๓๕) ชาวฝรั่งเศสที่ย้ายไปเติบโตในอาร์เจนตินา เป็นหนึ่งในดาวฤกษ์ บทเพลง El dia que

me quieras ที่ได้ฟังในลำดับต่อไป นั้น ประพันธ์โดย Carlos Gardel บทเพลงนี้เป็นเพลงรื่อง มี เบ็ตตี้ การ์เซส สาวเสียงโซปราโน สวมชุดสีแดง เป็นผู้ขับร้อง

เบ็ตตี้ ส่งเสียงใสสาวสวยออกมา แต่งแต้มเติมเสน่ห์ให้บทเพลงอย่างไพเราะ ฟังเธอขับร้องแล้วสัมผัสได้ว่าการร้องเพลงภายใต้วงออร์เคสตรานั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะตอนที่วงออร์เคสตราเคล้าคลอ เสียงที่ดังกว่ามักจะกลบเสียงร้องที่เปล่งออกมาจากห้องและลำคอของเธอ

บทเพลง El dia que me quieras นี้ แปลเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Day You Love Me” ถือเป็นบทเพลงที่ไพเราะมากที่สุดเพลงหนึ่ง เคยใช้ประกอบภาพยนตร์เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๓๕ ชื่อเรื่อง “The Day You Love Me” ซึ่งเป็นชื่อเดียวกันกับบทเพลง

ในการแสดงช่วงแรก หลังจากเบ็ตตี้ขับร้องบทเพลงนี้แล้ว วงไทยแลนด์ฟีลา ได้บรรเลงบทเพลงต่อเนื่องอีก ๒ เพลง คือ บทเพลง Batuque ประพันธ์โดย Oscar Fernández (ค.ศ. ๑๘๙๗-๑๙๔๘) นักประพันธ์ชาวบราซิล และบทเพลง Tamborito from Danzas de Panamá ประพันธ์โดย William Grant Still (ค.ศ. ๑๘๙๕-๑๙๗๘) ชาวอเมริกัน

จากนั้น เบ็ตตี้ ได้กลับมาขับร้องอีก ๑ บทเพลง นั่นคือ Gracias a la vida ประพันธ์โดย Violeta Parra (ค.ศ. ๑๙๑๗-๑๙๖๗) ชาวชิลี เหลือบไปมองสุจิตต์บรรยายว่า บทเพลงนี้ Violeta Parra ผู้ประพันธ์ ได้แต่งขึ้นก่อนที่จะจะปลิดชีพฆ่าตัวตายในอีก ๑ ปีถัดมา ตอนอายุได้ ๕๐

โห...

ยิ่งเมื่อย้อนไปดูข้อมูลของ Violeta Parra พบว่า เป็นผู้ให้กำเนิดดนตรีในแบบที่เรียกว่า **“Nueva Canción Chilena”** โดยปรับปรุงรูปแบบพื้นฐานดนตรีพื้นบ้านของชิลีให้เข้ามาตรฐานสากล และเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติ

เมื่อมารู้ว่าสุดท้ายของชีวิตของเธอคือการปลิดชีพตัวเอง ฟังแล้วเศร้าใจ

การตายของ Violeta Parra ทำให้หลายคนบอกว่า บทเพลง *Gracias a la vida* ซึ่งแปลเป็นภาษาอังกฤษว่า *Thanks to Life* นี้ เป็นบทเพลงอำลาของเธอ

แฮม ข้อมูลบ่งบอกขนาดนี้แล้ว สงสัยต้องสืบเสาะไปหาเนื้อร้อง กระทั่งพบคำแปลเป็นภาษาอังกฤษที่ <https://www.youtube.com/watch?v=nfYaH8AVzSE> จึงขอนำมาลงประกอบ

Thanks to life, which has given me so much.
It gave me two guiding stars which
help me to perfectly distinguish black from white,
and the starry backdrop in the sky,
and, within the crowds, the man I love.

Thanks to life, which has given me so much.
It gave me sound and the alphabet.
And with it, the words that I think and declare:
mother, friend, brother, and light shining down
on the path of the soul of the man I love.

Thanks to life, which has given me so much.
It gave me the steps of my tired feet.
With them I have traversed cities and puddles,
valleys and deserts, mountains and plains,
and your home, your street, and your lawn.

Thanks to life, which has given me so much.
It gave me this heart which batters my breast.
When I see the fruits of the human mind,
when I see good so far from evil,
when I look into the depth of your clear eyes.

Thanks to life, which has given me so much.
It gave me laughter and it gave me tears.
With them I distinguish happiness from pain-
the two elements that make up my song-
and your song, which is the same song,
and everyone's song, all one and the same.

บทเพลงนี้ฟังแล้วชอบทันที ยิ่งมาทราบประวัติ และรู้ความหมายของเนื้อหาจากคำแปล ยิ่งชอบขึ้น

หลังจากเบ็ดดีกลับไปหลังเวที วงไทยแลนด์ฟีลา ได้บรรเลงเพลง *Malambo from Suite Estancia* ประพันธ์โดย *Alberto Ginastera* (ค.ศ. ๑๙๑๖-๑๙๘๓) ชาวอาร์เจนตินา และส่งท้ายของการแสดงช่วงแรกด้วยบทเพลง *Tico Tico* ประพันธ์โดย *Zequinha de Abreu* (ค.ศ. ๑๘๘๐-๑๙๓๕) ชาวบราซิล

โดยเฉพาะบทเพลง *Tico Tico* นี้ ได้ฟังการบรรเลงเหมือนตื่นสด ด้วยจังหวะเร็ว ซึ่งสุจิตระนะว่า การบรรเลงเพลงแบบนี้ที่บราซิล เขาเรียกว่า โซรู (Choro)

การแสดงในช่วงหลัง มีการบรรเลงบทเพลงทั้งหมด ๔ บทเพลง ในจำนวนนี้มี ๓ บทเพลงที่เบ็ดดีออกมาขับขานเสียงร้อง

๓ บทเพลง เริ่มจากบทเพลง *Melodia Sentimental from Floresta do Amazonas* ประพันธ์โดย *Heitor Villa-Lobos* (ค.ศ. ๑๘๘๗-๑๙๕๕) ชาวบราซิล

ต่อมาบทเพลง *Salida de Cecilia Valdés from Zarzuela Cecilia Valdés* ประพันธ์โดย *Gonzalo Roig* (ค.ศ. ๑๘๙๐-๑๙๗๐) เบ็ดดีได้ออกลีลาประกอบการขับร้อง เฝิมเสน่ห์ให้แก่เธอไม่ใช่น้อย

เพลง *Salida de Cecilia Valdés* บทนี้ เป็นเพลงเอกของจุลอุปรากรแบบสเปน (*Zarzuela*) เรื่อง *Cecilia Valdés* ที่สะท้อนภาพประเทศคิวบาในช่วงเป็นเมืองขึ้น

สุจิตระให้ข้อมูลว่า แม้จะแลดูเป็นโอเปร่าเบาสมอง แต่ก็มิบทเสียดสีสังคมสุดเฉียบ

เสียดายที่ฟังเนื้อหาไม่รู้เรื่อง แต่ดูเบ็ดดีออกลีลาประกอบการขับร้องแล้ว น่ารัก เฟลิดเฟลินใจ

เมื่อมาถึง บทเพลง *Bésame mucho* ประพันธ์โดย *Consuelo Velázquez* ชาวเม็กซิกัน ที่ฟังคุ้นหู เบ็ดดีได้ปรากฏกายหน้าเวทีอีกครั้ง

และด้วยทำนองอันคุ้น ดนตรีอันไพเราะ และเสียงขับร้องที่ไฉ่ปึง จึงผลักดันให้เธอกลายเป็น “ดาว” ในคอนเสิร์ตเพลงลาตินอเมริกัน คืนนั้นไปเลย

ส่วนบทเพลงที่เป็นบทเพลงบรรเลง วงไทยแลนด์ฟีลา ก็ช่าง

สรรหามานำเสนอ ไม่ว่าจะเป็น
บทเพลง Colombia Tierra Querida
ประพันธ์โดย Lucho Bermúdez
(ค.ศ. ๑๙๑๒-๑๙๙๔)

บทเพลง El Cóndor Pasa
ประพันธ์โดย Daniel Alomía
Robles (ค.ศ. ๑๙๓๑-๑๙๕๒) ชาว
เปรู บทเพลง Conga del Fuego
Nuevo ประพันธ์โดย Arturo
Márquez (เกิดปี ค.ศ. ๑๙๕๐)
ชาวเม็กซิกัน

และ บทเพลง Malagueña
ประพันธ์โดย Ernesto Lecuona
(ค.ศ. ๑๘๙๕-๑๙๖๓) ชาวคิวบา

แต่บทเพลงที่ฟังแล้วได้ความรู้
เพิ่ม คือบทเพลง Sensemayá
ประพันธ์โดย Silvestre Revueltas
(ค.ศ. ๑๘๙๙-๑๙๔๐) ชาวเม็กซิกัน
ความรู้ที่เพิ่ม ได้รับมาจากการ
บรรยายของ ดร.ธนพล เศตะพราหมณ์
ก่อนคอนเสิร์ตจะเริ่มขึ้น

อาจารย์ธนพลแนะนำให้ฟัง
จังหวะจากบทเพลง โดยนับให้ฟัง
เป็นจังหวะและการเน้นจังหวะ ๑-๒
๑-๒ ๑-๒-๓-๑

ดังนั้น เมื่อบทเพลงเริ่มต้นโดย
กลองตีให้จังหวะ ในฐานะผู้อยากลอง
เมื่อบทเพลง Sensemayá บรรเลง
ก็เริ่มลองเคาะจังหวะ สักพักเมื่อ
บาสซูนถ่ายทอดทำนอง ทูบาออก
มาขับขาน และเครื่องเป่าต่างขานรับ
จังหวะที่เคาะค่อยๆ หายไป

จังหวะดังกล่าวกลับมาให้ได้ยิน
อีกครั้งตามเสียงทิมปานีที่ส่งเสียง
แล้วส่งต่อให้กลุ่มเครื่องสายขานรับ
เป็นจังหวะ โดยมีกลุ่มเครื่องเป่าทำ
หน้าที่ถ่ายทอดทำนอง

สุจิตระระบุว่า บทเพลง
Sensemayá นี้ ประพันธ์ขึ้นโดยได้
รับแรงบันดาลใจจากบทกวีของนัก
เขียนชาวคิวบาชื่อดัง ชื่อ Nicolás
Guillén (ค.ศ. ๑๙๐๒-๑๙๘๙)

บทกวีดังกล่าวมีเนื้อหาเกี่ยว
กับพิธีกรรมการสังหารอสรพิษของ
ชาวแคริบเบียนเชื้อสายอัฟริกัน ที่
เริ่มต้นด้วยบรรยากาศอันตึงเครียด
แล้วดนตรีก็นำไปสู่แนวยุ่งเหยิง
ประหนึ่งการต่อสู้ของอสรพิษเพื่อ
รักษาศีวิต ก่อนจะจบลงด้วยการ
จ้วงแทงโดยคมมีด

สุดท้าย อสรพิษก็ตาย

เรื่องของจังหวะและการเน้นจังหว
หะแปลกๆ แบบนี้ นอกจากบทเพลง
Sensemayá นี้แล้ว ดร.ธนพล
ยังแนะนำให้ฟังบทเพลงสุดท้ายของ
คอนเสิร์ต

บทเพลง Huapango ประพันธ์
โดย José Pablo Moncayo (ค.ศ.
๑๙๑๒-๑๙๕๘) ชาวเม็กซิกัน

คำแนะนำคือ ฟังจังหวะเน้นที่
นำเสนอ เพราะการเน้นจังหวะไม่
จำเป็นต้องเน้นที่จังหวะแรกเท่านั้น
แต่สามารถเน้นในจังหวะที่ ๒ จังหวะ
ที่ ๓ หรือจังหวะอื่นๆ ก็ได้

เมื่อวงไทยแลนด์ฟีลา เริ่มต้น
กลุ่มเครื่องเป่าก็แสดงความโดดเด่น
ทั้งเสียงต่ำที่บอกจังหวะ และเสียง
แหลมสูงที่ถ่ายทอดทำนอง กลุ่ม
เครื่องเป่าทองเหลืองทำหน้าที่ได้นำฟัง

เมื่อส่งต่อบทเพลงให้เครื่องเคาะ
อย่างไซโลโฟน ก็พลิกพลิ้วแพรวพราว

ต่อมาเครื่องเป่าอย่างทรัมเป็ต
ได้ออกแสดงความสามารถให้เห็น

ความพลัดพลินจากการฟัง
ทำให้ลืมทั้งจังหวะเน้นและจังหวะนับ
เพราะทุกอย่างดูกลมกลืนกันไปหมด

บทเพลงนี้ คาร์ลอส ซาเวซ ขอ
ให้ José Pablo Moncayo ประพันธ์
ขึ้นเมื่อ ค.ศ. ๑๙๔๑ เพื่อบรรเลงใน
คอนเสิร์ตดนตรีพื้นบ้านเม็กซิกัน โดย
José Pablo Moncayo ผู้ประพันธ์
ได้ผสมผสานแนวทำนองเพลงพื้น
บ้าน ๓ เพลงจากหมู่บ้านชนบทใน
แถบแคว้นเวรากูซ

ไปค้นหาบทเพลงที่ José Pablo
Moncayo ใช้เป็นแนวทำนอง ทราบ
ว่าประกอบด้วย เพลง El Siquisiri
เพลง El Balajú และเพลง El
Gavilancito

เสน่ห์ของบทเพลง นอกจาก
จังหวะที่เป็นเอกลักษณ์สไตล์ลาติน
แล้ว ยังมีช่วงที่ทรัมเป็ตโซโล ซึ่งมื่อ
ทรัมเป็ตของวงไทยแลนด์ฟีลา นี้...
ขอบอกว่าเป่าได้แจ่มแจ้วตั้งแต่ต้น
คอนเสิร์ตแล้ว

นอกจากนี้ ตอนที่โอโบได้นำ
เสนอนำทำนอง ก็เป็นอีกช่วงหนึ่งที่
ประทับใจ

ยิ่งในตอนที่เฟรนช์ฮอร์น
โซโล ตามมาด้วยโอโบ และวง
ไทยแลนด์ฟีลา ร่วมโหมขับขาน เป็น
ตอนที่แสดงความยิ่งใหญ่ของบทเพลง
จากนั้น บทเพลงกลับคืนสู่จังหวะ
เร็ว คราวนี้ทรัมเป็ตและทรอมโบน
ได้ออกมาหยอกล้อตอบโต้กันอย่าง
สนุกสนาน โดยมีกลุ่มเครื่องสาย
ร่วมกระหน่ำ

ระหว่างนั้นได้ยินเสียงทรัมเป็ต
ส่งทำนองที่โซโลในช่วงแรกล่องลอย
มาสัมผัสสโสด ก่อนบทเพลงจะ
เคลื่อนเข้าสู่ช่วงสุดท้าย และจบลง
อย่างสุดมัน

โอ้ ว้าว ดนตรีลาตินมีเสน่ห์
ตรงนี้ จังหวะที่เร็ว การเน้นจังหวะ
ที่ยกย้ายไปได้ตามใจปรารถนาของ
ผู้ประพันธ์

ทำให้ดนตรีที่ได้ยินมีความแปลก
แตกต่างจากดนตรียุโรป และเอเชีย
คอนเสิร์ตในวันนั้น นอกจากจะให้
ความบันเทิงแล้ว ยังได้เปิดโลกทัศน์
ในการฟังดนตรี

ทำให้ทราบว่า ดนตรีลาติน
อเมริกัน ก็เป็นดนตรีอีกแบบหนึ่ง
ที่น่าฟังและน่าติดตามผลงานต่างๆ
กันต่อไป

